ผลการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางที่มีต่อทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษและการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกมล–เรียม สุโกศล (บ้านผาใต้)

THE RESULTS OF USING TOTAL PHYSICAL RESPONSE METHOD WHICH AFFECTED LISTENING AND SPEAKING ENGLISH SKILLS AND ASSERTIVENESS OF PRATHOM SUKSA 2 STUDENTS IN KAMON–RIEM SUKOSON (BANPHATAI) SCHOOL

ผู้วิจัย ภัทรวดี ปันติ[1]

อาจารย์ที่ปรึกษา ชาตรี มณีโกศล[2]

ศิริพร ขีปนวัฒนา[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษและเพื่อศึกษาการกล้าแสดงออกของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกมล–เรียม สุโกศล (บ้านผาใต้) อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จำนวน 10 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ In my classroom, My family, My face, My body, My house, My cloths, My food, My pets, Play days และ My festival รวม 28 แผน แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งมีการประเมินก่อนและหลังเรียน แบบประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และแบบประเมินการกล้าแสดงออก

---

[1] นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

[3] รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ในภาพรวม มีพัฒนาการทางทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีมาก และมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ พฤติกรรมการกล้าแสดงออก

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study the effects of develop listening and speaking English performances and 2) to study the assertive behavior through using Total Physical Response. The population comprised 16 students from Pratomsuksa 2 in from Kamon–Riem Sukoson (Banphatai) School, Chiang Mai. The instruments used in this research were 1) the lesson plans which were organized according to the Total Physical Response method which included 10 units and 28 lesson plans. 2) Listening and speaking English performance test. 3) The evaluation form of Listening and Speaking English performances. 4) The observational form of assertive behavior. Overall, the results indicated that students were good at listening and speaking. They were assertiveness behavior was at the good level.

KEYWORD : Assertive

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันมานานนับพันปี ถ้าไม่มีภาษาในการสื่อสาร สังคมมนุษย์คงไม่สามารถพัฒนาก้าวหน้าได้เช่นทุกวันนี้ มนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์มีภาษาของตนเอง ที่ใช้สื่อสารภายในกลุ่ม แต่เมื่อมนุษย์ต้องการติดต่อสื่อสารกับชนต่างกลุ่ม มนุษย์จำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยภาษากลาง ที่ใช้ได้มีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย เริ่มตั้งแต่ภาษากรีก ละติน ฝรั่งเศส จนถึงภาษาอังกฤษในปัจจุบัน (อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ, 2554)

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย เริ่มต้นมาเป็นเวลานานหลายปี แต่ยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะในระดับเริ่มต้น คือ ระดับประถมศึกษา ซึ่งมีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยที่ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ไม่ประสบความสำเร็จ เกิดจากสาเหตุ 1) ครูผู้สอนสอนผิดเนื้อหา ครูผู้สอนไม่มีวิธีการจูงใจให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ขาดทักษะวิธีการสอนที่สนุกสนาน ขาดความเข้าใจ ควรมีการใช้ภาษาทางกายให้นักเรียนร่วมฝึกหรือทายท่าทาง 2) นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านไม่ออก สะกดไม่ได้ เกิดความเกลียด

มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ และ 3) ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือให้ความรู้ได้ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ ไม่รู้หนังสือ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2556)

จากปัญหาการเรียนการสอน และผลการประเมินที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าครูผู้สอน และวิธีการจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก ในส่วนของวิธีการจัดการเรียนการสอนนั้น พบว่า มีการพัฒนากระบวนการวิธีการ และเทคนิคอย่างหลากหลาย บางวิธีใช้ได้ผล บางวิธีต้องมีการปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะในการปฏิบัติจริงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ เมื่อแนวคิดเกี่ยวกับหลักการของการจัดการเรียนการสอนภาษา เช่น ภาษาศาสตร์ จิตวิทยาและการศึกษาเปลี่ยน จึงทำให้วิธีการสอนภาษามีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าวิธีไหนดีและสมบูรณ์ที่สุด เพราะแต่ละวิธีมีข้อดีและข้อเสียด้วยกันทั้งนั้น ครูผู้สอนจะต้องศึกษาวิธีการสอน แต่ละวิธีให้เข้าใจ สามารถเลือกไปใช้ในการสอนให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2539)

วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response : TPR) เป็นวิธีการสอนที่เน้นพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ฝืนธรรมชาติ การเรียนรู้ภาษา เหมาะสมกับวัยของนักเรียนที่อยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐาน และยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น และเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษโดยตรงจากการปฏิบัติ ช่วยให้นักเรียนเกิดความกล้าแสดงออกเกิดความสนุกสนาน มีเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

2. เพื่อศึกษาการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ประชากรของการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกมล-เรียม สุโกศล (บ้านผาใต้) จำนวน 16 คน ซึ่งใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งเป็นแบบการวิจัยที่ใช้ทดลองกับกลุ่มเดียว โดยใช้การทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียน (One group pretest – posttest design) และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วย

ท่าทาง จำนวน 10 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ In my classroom, My family, My face, My body, My house, My cloths, My food, My pets, Play days และ My festival รวม 28 แผน แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ แบบประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และแบบประเมินการกล้าแสดงออก ผลการศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

1. ผลคะแนนการประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีพัฒนาการทางทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีค่าเฉลี่ยจากการทดสอบ ผลการประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 61.43 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.13 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.56 ส่วนคะแนนการประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ระหว่างเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (μ=13.40, σ=0.7759) โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีพัฒนาการด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ แผนที่ 6 (μ=13.88, σ=0.5) รองลงมาจากระดับสูงสุด ได้แก่ แผนที่ 3 (μ=13.81, σ=0.4031) และมีพัฒนาการด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี ได้แก่ แผนที่ 1 (μ=11.19, σ=0.4031)

2. ผลการประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางมีผลการประเมินการกล้าแสดงออก ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ส่วนผลการประเมินที่จำแนกรายแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับดีมากจำนวน 5 แผน และอยู่ในระดับดีจำนวน 23 แผน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่นำมาเพื่อการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางทั้งหมด 28 แผนการจัดการเรียนรู้ มีผลพัฒนาการในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก และมีผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ การสร้างหน่วยการเรียนรู้ในครั้งนี้ได้มีการวางแผนในการสร้างอย่างเป็นระบบ และมีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ตามแนวการสอนภาษาของ (Asher, 1979 อ้างถึงใน ศิริภรณ์ ศรีนาค, 2550) ที่มีการจัดการเรียนรู้ โดยเริ่มจากการที่ครูผู้สอน

ปฏิบัติเป็นแบบ และนักเรียนเริ่มรับรู้จากการฟังและเมื่อนักเรียนแสดงความเข้าใจในสิ่งที่ครูผู้สอนแสดงให้ดูแล้ว จึงให้นักเรียนพูดและปฏิบัติตาม โดยปฏิบัติซ้ำ ๆ จนกว่านักเรียนจะเข้าใจและพร้อมพูด นอกจากนั้นกิจกรรมเสริมที่ใช้ตรวจความเข้าใจของนักเรียน ควรน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนภาษา และในตอนท้ายชั่วโมงนักเรียนยังได้ฝึกทักษะการอ่านและเขียนด้วยการทำแบบฝึกหัดอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ สุธรรมรักษ์ (2541) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาสามารถในการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษดิ์ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการความสามารถในการฟังและการพูดภาษา โดยการใช้กิจกรรมตามแนวการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เช่นเดียวกับ มัณฑนา พันธุ์ดี (2543) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางกลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซ็นคาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพฯ จำนวน 20 คน ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 5 สัปดาห์ ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังทำการทดลองสูงกว่าก่อนทำการทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เมธชวิน อินธิไชย (2547) ได้ศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อเตรียมความพร้อมการฟัง–การพูดภาษาอังกฤษก่อนเริ่มเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนานาชาติเมธา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการฟัง–พูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังได้รับการสอนโดยวิธีแบบการตอบสนองด้วยท่าทางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสามารถในการฟัง–พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์จุรี บุญสมศรี (2552) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง–การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ประกอบสื่อในชีวิตประจำวันกับการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางประกอบสื่อในชีวิตประจำวัน มีความสามารถในด้านการฟัง–การพูดภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

2. จากการศึกษาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนอง

ด้วยท่าทางทั้งหมด 28 แผนการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีการวางแผนในการดำเนินการและกำหนดขั้นตอนในการฝึกเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับบุคคลที่ต้องการจะพัฒนา และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่วางไว้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541) ในที่นี้ใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ซึ่งเป็นวิธีการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ และครูผู้สอน ไม่บังคับให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้และกล้าแสดงออกด้วยความพร้อมและสมัครใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ มาลัย (2549) ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง–การพูดและความเชื่อมั่นในตนเองต่อการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ประกอบสื่อในชีวิตประจำวันกับการสอนของครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ประกอบสื่อในชีวิตประจำวัน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความเชื่อมั่นในตนเองต่อการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ประกอบสื่อในชีวิตประจำวัน มีความเชื่อมั่นในตนเองต่อการใช้ภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไป ซึ่งประกอบด้วยข้อเสนอแนะทั่วไป ในการนำวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางไปใช้ เพื่อให้ครูผู้สอนได้พัฒนาความสามารถและทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถนำวิธีการสอนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

1.2 ควรนำการจัดการเรียนรู้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางไปปรับใช้กับเนื้อหา โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน เพราะถ้าเนื้อหายากเกินไป นักเรียนจะเกิดการลืมในเนื้อหา และถ้านักเรียนมีอายุแตกต่างจากเพื่อนในชั้นเรียนก็เกิดความเขินอาย และไม่กล้าแสดงออก ซึ่งจะส่งผลต่อการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

1.3 ควรนำวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางไปเป็นแนวในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่น ๆ ที่มีวัย

ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชั้นประถมศึกษา เนื่องจากในวัยนี้นักเรียนจะมีความกล้าแสดงออก

1.4 ควรนำการจัดการเรียนรู้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางไปปรับใช้กับรายวิชาที่มีเนื้อหาเน้นการ ฟัง พูด อ่าน เขียน เช่น วิชาภาษาไทย โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะไปปรับใช้ ควรเป็นเนื้อหาที่ต้องใช้การฝึกปฏิบัติ

1.5 ควรนำไปเผยแพร่ในสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง กับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาความหลากหลายในการใช้วิธีการสอน

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เช่น ความจำ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง กับชั้นเรียนอื่น ๆ เพื่อศึกษาการพัฒนาการกล้าแสดงออก

เอกสารอ้างอิง

จันทร์จุรี บุญสมศรี. (2552). **การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง–การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบ T.P.R. (Total Physical Response) ประกอบสื่อในชีวิตประจำวันกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). ศรีสะเกษ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

จุฑามาศ สุธรรมรักษ์. (2541). **การศึกษาการพัฒนาความสามารถในการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้กิจกรรมตามแนวการสอนแบบโต้ตอบด้วยสรีระ**. สารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มัณฑนา พันธุ์ดี. (2543). **การพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง**. สารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เมธชวิน อินธิไชย. (2547). **การใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อเตรียมความพร้อมการฟังและการพูดภาษาอังกฤษก่อนเริ่มเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนานาชาติเมธา**. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

ศิรวรรณ มาลัย. (2549). **การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง–การพูดและความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบ T.P.R. (Total Physical Response) ประกอบสื่อในชีวิตประจำวันกับการสอนตามคู่มือครู. (สาขาการมัธยมศึกษา)** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.

ศิริภรณ์ ศรีนาค. (2551). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) กับวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2539). **แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2556). **บทความการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา**.

อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ. (2554). **เหลียวหลังแลหน้าการสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง.